

КӨӨЛЕНІС САРЫНЫ

Ирбөн чыстыг тағларға
Пулут көлеткізі паарланча.
Күскү түрсүні ағастарча
Алтын өртінең хайынча.

Хараам алнында амға теере
Сомни көрінче пір ле күскү.
Пуох тағларча ол чөріп,
Тамыс турған көөнiң одын.

Чайзаң чирні, өкіс артызып,
Сузынаң хыйыхтаан күн чахсы.
Ээн не хемзыс киречілеп,
Хайын чөрген сымзырых.

Күскү хазыңнар хойнында
Хызыл плат хараам айдырған.
Көксiм iстiнде часхыны
Хатабох күстiг усхурған.

Чулыңах, кибеліп, тастарын
Түгенчі чылиинаң чууп, ойлаан.
Хызыңах аның хазында
Сүрмезін үрген, мөңіс сарнап.

Мағаа аның көөн-сағызын
Сууңах иністе тілбестеен.
Мин, чалтаныс ундул,
Хысха хайхаам, аптатырып.

Анда пілгем көөленіс сілиин,
Анда искем сөстернің аарлиин,
Анда сискем киртінізін,
Пик хылыхтың пағыр күзін...

«Мин одырчам суғ хазында,
Сүрмезім санап, тус үдезе.
Парчан тығылған сағызым
Пірікче, нанчым, синде ле.

Көрчем күскү арығ суғзар,
Син күлінчезің анда мағаа.
Нымырт харааң, ирнілерің
Ниме-де сөлирге тимделер.

Че чарча пісті көх ырах.
Син город талайы хуңаанда.
Мин не мында чалғыс суғнаң
Хөптазып одырчам сахтағда.

Син чох, иркем, чылның тузын
Пістің чарылғаннаң синөпчем.
Иртен күннің сустарынаң,
Сині адап, изеннесчем.

Таныс минің арғыстарымнаң.
Тоғас тураң, ырахты кизіп,
Чарылыс палии, частанып,
Хөйчына тоолапча сууңахтың.

Чулыңаам читілер Ағбанча
Чарылыс чобааның үренін.
Салғағында көр таап омамчы,
Холыңны пир мағаа иртен сай.

Тусты тобыра таныңахнаң
Паарым сөстерін ызарбын.
Алай ба, аннаң хостазып,
Көлеткің полып чөрербін.

Прай ла арығ сағыстарымны
Ызарбын хада күн сузынаң.
Сині чарыхнаң ирке сулғап,
Көңнім сарынын ол читілер.

Анда пілерзін көөмнің чылиин,
Киртістіг арығ чүрәемні,
Хайди синің хынызың мағаа
Чуртас сілиин асчатханын.

Саңай даа тус ағын хустарнаң
Чүзөр хати синел турзын.
Пазым даа сулғанза хыронаң,
Чүрөөм сині ле сағып талбырир».

ХАНАТ ЧАЗЫП, УЧУХ, ТАХПАХ!

ЧАТХАНЫМ

Сыңылас үннig чатханда
Чоным үнig мин исчем.
Харчанып одырған апсахта
Чоным көңнig мин пілчем.
Соолазын сірернig үнigер,
Тайға күзінең пір халбин,
Ағбан салғааның хыр өңін
Аймахха читіргің майыхпин.
Читіргіле, апсах-чатханым,
Чірімнig көгліг суулазын.
Махтаңар, үнге ачынмин,
Күстіг чуртастың күүлезін,
Ас-тамахтың тоғын, талғанны,
Чазым чонға өскірге тіп;
Сухсунның артығы айранны
Саны чох малым пирче тіп,
Сын нимес пе, чатханым, —
Пістің хыстар күн не осхас?
Кем саба тир, чатханым, —
Ирлер пістің алып осхас?
Сөле-чоохта, апсах-чатхан,
Күннig Хакасия мини тіп!
Ырла-сарна, аарлығ нанчым,
Чиит-хыр Хакасия минмін тіп!

* * *

Ханат чазып, учух, тахпах!
Хайыл турзын хатығ көксі.
Күс алынып, чүгүр, сарын,
Тамырча, ханға хозылып!

Хайлах чіли, Ағбан суғны,
Салғаан сыйби, көгнең үдес.
Ырах чирде синің яңың,
Үрен опып, сых тартынзын.

ТАХПАХТАР

Хулундох чортхан хуладым
Хуба чазыны көбөк иртті.
Хулағы чітіг орай поэым
Хынығ тахпах көбөк исті.
Хуладымның тінін чайхап,
Хырға сығарға харас көрим.
Хулға сағызымны чонға адап,
Ханның чүрөөмнең тахпах салым.
Сараадымның тінін тартып,
Сахчах поэиине сых көрим.
Сағызы тыығалах мин поэым
Сарын чоныма сарнап пирим.
Адам чірі айдазох чир
Алып, күлүк чонына пай.
Инем чірі илбегөк чир
Иптіг, хыйға чонына пай.
Ах көбіктіг Ағбаным суу —
Арға малның суғады.
Аарлазып сарнаан тахпахтар —
Айдас чонымның айтызы.